

# KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőházzal intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:  
Égész évre 8 korona, félévre 4 korona  
negyedévre 2 korona, egyes szám: Ára  
14 fillér.  
Nyilatkozat ára 40 fillér.  
Hirdetés nagyság szerint.

Megjelenik minden vasarnap.

XXXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:  
RONAI FRIGYES.

21. szám.

## Mentsük meg a város főterét.

— Az aszfaltbizottság ülése. —

Lapunknak f. é. március hó 19-én megjelent 12. számában foglalkoztunk a főter mikénti kialakításának kérdésével. Egy a helyzetet felülvizsgáló vázlatlaltal is megismertettük, hogy milyen megoldást tervez az aszfalt bizottság többsége, melyet a képviselőtestület is elfogadott. Kimerítő cikkünkkel sokan foglalkoztak akkor és azóta és örömmel tapasztaltuk, hogy a közönség körében nagyon sokan helyeslik ez ügyben elfoglalt álláspontunkat, sőt meggyőzte a bizottsági tagokat is, mert hiszen csak a költségvetésről választhatja el azt a mi álláspontunktól. azon többlet, melyet ők soknak tartanak, valójában pedig jelentéktelen. S minthogy a szakértők is a tervezett megoldást lehetetlennek jelezték, nyugodtan vártuk a további fejleményeket annál is inkább, mert mikor egy más burkolati ügy tárgyalásánál a kérdés szóba hozatott, a bizottság úgy vélekedett, hogy ha a megváltoztatandó főtérik kialakítás csakugyan nem kerül többbe, mint azt az egyik szakértő kiszámította s ha a vállalkozók is annyit elkészítik azt, szívesen látják a jobb megoldást.

A vállalat mérnökének megkeresésére történt ezután a bizottsági tárgyalás. Szüksége volt egy végleges határozatra, hogy a további munkálatokhoz szükséges részletrajzokat elkészíthesse.

A bizottságot polgármesterhelyettes távollétében a helyettes főjegyző hívta össze és mi egyszerűen följegyezzük e tárgyalás lefolyását. Alkossan magának véleményét mindenki tetszése és legjobb belátása szerint és cselekedjék épp oly lelkiismeretességgel, aminővel mi ez ügyet közérdekből szolgálni törekszünk.

A bizottsági tárgyaláson részt vettek: Jámbrits Lajos h. főjegyző, Dr. Hegedüs János v. t. főügyész, Jagits Imre számvevő, Köszegi József rendőrkapitány, tanácsstagok, Dr. Stür Lajos, Kirchknopf Mihály, Freyberger Sándor, Auguszt Imre bizottsági tagok, Zerthofer Mihály bizottsági szakértő, Hvozdivics Antal műszaki tanácsos, városi szakértő, az Aszfalt-Társaság rászéről: Haas Antal műszaki tanácsos és Engel Sándor vállalati mérnök.

Elnöklő főjegyzőhelyettes ismerteti a tárgyalandó ügyet, melyben a bizottság ugyan már határozott, de mert a vállalat mérnöke megkérte, hogy a végleges megállapodást vele közöljék, hogy a szerint elkészíthesse a kivitelhez szükséges részletrajzot, ennek megfelnit kívánt, midőn a bizottságot tárgyalásra meghívta.

Hvozdivics városi szakértő a részletrajz alapján ismerteti, hogy a kérdéses utvonalon, tekintve a két oldal közötti 70 cm. nivóeltérést, nem lehet jobb megoldást találni, mint a mélyített 8 méteres aszfaltozott kocsiút és járda közötti területnek közegélylyel való elhatárolását, közbe-közbe a kapukhoz való feljáratokkal.

A vállalati képviselők is ezt ajánlják. Dr. Stür Lajos ragaszkodik a már hozott határozathoz, mert szerinte minden más megoldás jelentékeny költségvetést okoz. Ugyanő és dr. Hegedüs János a járda és kocsiút közötti területet olyképen kívánják megoldani, hogy arra a háztulajdonosok vagy kereskedők kocsiújai a kapukhoz vezető feljárókon át az üzletnek elé is járhasanak és kizárólag csak ilyen forgalomra lenne szabad használni, mely célból eltávolítható korlátokat kellene alkalmazni, de

egyébként a kocsiközlekedést a mélyített 8 méteres közepaszfaluttra kívánják szorítani.

Freyberger Sándor elismeri, hogy a főtér szélesebb burkolata lenne a kívánatos megoldás, de a költségek kiméltése végett eltekint ettől.

A szakértők feltett kérdésre egybehangzónan elöadják, hogy a mélyített épített burkolatot utóbb szélesebbre lehet átalakítani és hogy a nyerges burkolatfelület folytán az előálló további mélyítés a közegélylyt 15 centiméterrel legfeljebb kb 25 centiméterre emelné ki.

Köszegi József rendőrkapitány ellenzi a főtérnek feldarabolását különböző sávokra és a főtérnek egyszínvonalu kialakítását ajánlja, hogy főtérnek megmaradjon továbbra is, de ha mégis mélyített kocsiutat akarnak itt létesíteni, akkor legalább 12 méter széles legyen, hogy ezáltal keskenyüljön a kétoldali szegélyezett földszav, melyeken még megszorított kocsiközlekedést sem szabad engedélyezni, mert a kocsiapaktól mindig feljárt, sáros, piszkos területté lenne, mely élekteleníti a főteret, amennyiben pedig ezt is valamely köburkolattal látnák el, ez a külön munka és fenntartása annyi költséget okoz, hogy semmi arányban sem áll a másik, szebb és jobb megoldás költségével. Egy város, mely 400 000 koronát költ város és utrendezésre, nem ijedhet meg 8-10 000 korona költségvetéssel, ha ezzel sokkal jobb, szebb és megfelelőbb megoldást ér el, különösen a főtérén. Senki sem vállalhatja magára azt a felelősséget, hogy a város főterébe egy csatornát, egy technoszeru közeputat hasítsanak, aminő megoldást sehol sem láthatunk és csodálja, hogy a jelenlevő mérnökök és szakértők nem emelik fel ez ellen itt is tiltakozó szavukat, amint ezt máshol elég hangsúlyozottan kijelentették. Ha a felső és alsó városrész nem mélyített kocsiutat kap, kevésbé helyénvaló ez a főtérén, mert különben megszünt főtérnek lenni. Kéri a külömbözeti költségvetés revidálást és figyelembe venni, hogy amennyivel keskenyebb sáv marad mindkét főtérik oldalon, annál kevesebb költséget és fenntartást igényel a külön elkészítendő egyéb rendszeru burkolat.

Kirchknopf Mihály ugyanezen véleményben van és legalább 12 méterre kívánja a főtérik kocsiutat.

Jagits Imre számvevő nem kíván a költségvetésen túlterjeszkedni, mert különben arra külön kölcsönt kell felvenni és ha szélesebb közbeneső sávokat is épített a város és ez aránylag többbe is kerül, az évek folyamata alatt könnyebben fizeti azt a város a rendez költségvetés terhére, mintha most más megoldás céljaira emelné a burkolat kölcsönt.

A szavazásnál mindnyájan a régebbi határozat fenntartása mellett szavaztak, t. i. a főtérén mélyített 8 méteres utburkolatnak a létesítése mellett, Köszegi József és Kirchknopf Mihály kivételével, akik vagy legalább 12 méteres burkolatot, vagy nem mélyített 8 méteres mellett nyilatkoznak.

Ezzel a bizottsági tárgyalás befejeztetven, néhányan eltávoztak, de akik még együtt maradtak, folytatták az eszmecsereket, mely a kisebbség részéről különösen a szakértők ellen irányult, amiért ezt a lehetetlen főtérik megoldást támogatták.

És ekkor egy borzasztó, egy kétségbeeső tévedés derült ki. Másról beszéltek a szakértők és másról a bizottság. Két malomban öröltünk, mint Hvozdivics műszaki tanácsos mondta.

A szakértők ezen a tárgyaláson ugyanis mindig azt az utrészt értették, mely a Kossuth Lajos-utca (Unger) sarkától az intézet utca sarkáig terjed, véleményüket csakis erre adták, mert a főtérik rész még papíron nincs is megtervezve és mikor a bizottsági elnök felvilágosította őket, hogy a bizottság nem szakértő tagjai a főtér elnevezés alatt a városház-utca sarkától a Róth-házig terjedő területet értik, azonnal kimentek a helyszínére és az utat bejárva, a leghatározottabban kijelentették, hogy

ők a várkörnek csak a vámuti részét ajánlják a hozott határozat szerint megépíteni, magára a tulajdonképeni főtérre nézve eszük ágában sincs mélyített 8 méteres utat javasolni, sőt Hvozdivics Antal műszaki tanácsos annyira ellene van egy ilyen megoldásnak, hogy inkább lemond a megbízásáról, semhogy ilyenhez hozzájáruljon.

De kipattant még egy másik dolog is. Ha a főteret követő várköri vámutrészt, a határozat értelmében kell elkészíteni, úgy a járda és kocsiút közötti földszavokat nem keramittal, sem kőköcsakkal, hanem sokkal nagyobb alakú hosszalaku egymásba illesztő szegélyköcskekkel kell ellátni, mely folyóméterenkint 6-7 koronába kerül, de ha itt sem csinálnak mélyített kocsiutat, aminthogy az egész városban sem csinálnak olyat, akkor e drága szegélyezés megtakarításával bőséges fedezetet lehet lehet találni a főtérik oly burkolathoz, mely a volt Waisbecker-féle haz irányvonalaiban az egyik oldalon és a most létező folyókáig a járdavonalon egyszínvonalu aszfaltburkolatos területet biztosítana a főtérnek, mint legszebb, a bizottság legtöbb tagjától amugy is nagyon kívánt megoldást.

Szóba hozta a város szakértője azt is, hogy a jelenlegi határozat szerinti átmenetet: az intézet-utcán tuli uttestnek a Gyöngyös-utcával való összekapcsolása, 8 méterről 6-ra, majd pedig 5 méterre, szintén nem tartja jónak és tekintetben is kénytelen lesz más megoldást keresni.

Ime közreadjuk a bizottsági ülés lefolyását, valamint az annak befejezése után kiderült szakértői félreértés minden részletét, úgy amint annak lényeges része emlékeztetőből leírható volt.

Azt hisszük, hogy nem csak a nagyközönség, de a bizottság is fog ezek után arra a meggyőződésre jutni, hogy azon nagy felelősséggel járó megbízásban, mellyel egy város uttestének és főtérének helyes kialakítását ruháztatott rája, ilyen feltűnő félreértések megtörténte után újabb tanácskozást kell tartania, de ha a bizottság nem is kívánna ezt, kötelessége lesz ez a szakértőknek, akik ezért a tárgyalási tévedésért egész tekintélyükkel felelőssek.

Amint pedig esetleg sokallják a tárgyalást, azoknak figyelmébe ajánljuk, hogy a főgimnáziumot a híres Alpár tervezte az utcavonal elére, így hagyta meg a kétségtelen igen bötapasztalatu Müller Ede is, az építési vállalkozó Laas József is, úgy akartak meghagyni más fontos tényezők is, sőt már meg is kezdtek ily irányban az építkezést és azután mégis 15 méterrel hátrább építették és van-e valaki, aki ma nem helyeselné, hogy így történt és aki ne lelke mélyéből örülne annak, hogy ez a monumentális épület nem az utca frontjára, hanem jóval beljebb került?

Ilyen fontos, évtizedekre és századokra szóló sok százezres beruházással járó kérdésekben és vállalatokban, inkább tiszter megfontolni valamit, mint valami helyrehozhatatlan hibát elkövetni.

Ujra is azt hangoztatjuk: *mentsük meg a város főterét!*



## Városi ügyek.

1725 911

### Hirdetmény

Hegyhátszék közlegények javára adományokat elfogadó és továbbító polgármesteri hivatal.  
Köszeg, 1911. május 12.

August János polgármester h.

### Hirdetmény

A felsőerdőben termelt fa mennyiségnek a bejelentett szükséglethez képest való aránylagos elosztásával a városi fafelhasználók elkészült. Felhívom tehát az érdekelteket, hogy a tervezet szerint nekik jutott mennyiségű barkákat a városi penztárban f. h. 22-én hétfőn a hivatalos órák alatt valtsák ki.  
Köszeg, 1911. évi május hó 20-án.

A színhelyiség.

## Helyi hírek.

**A 83-asok katonazenekara** Komáromból hétfőn Kőszegre érkezik és az ismert kitűnő zenekart kétszer is lesz alkalmunk hallani. A helybeli 83-as tisztakar valamely jótékony célra felajánlotta a zenekar közreműködését és a városi tanács elhatározta, hogy az Országos Gyermekvédő Liga javára tér- és hangversenyzenét rendez. Hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a térszere a főtéren és délután 5 órakor egy műsor mellett hangverseny a sörkertben 50 fillér beléptidij mellett. Tekintve a jótékony célt és a zászlóalj kitüntető szívesességét, bizonyára nagy számban fog ott megjelenni a város közönsége, de azért is, hogy a kitűnően vezetett katonazenekarnak művészi előadásait élvezze. Kedvezőtlen idő esetén terített asztalok mellett a teremben lesz a hangverseny.

**A sopron-kőszegi negyedik vonat**, melyről már olyan sokat írtunk és melynek az érdekében oly sokan fáradoztak, ugyánlázik célhoz vezet. Belátják már mindenütt azt, hogy nagy sérelem ránk nevez a jelenleg fenálló menetrend és nagy mulasztás volt ezt már a májusi menetrendnél nem kellő figyelembe venni. Leutóbb a polgármester-helyettes vette kezébe ez ügyet és szorgos utánjárással sikerült neki az illetékes tényezőket cselekvésre bírni, de kötelességünk megemlékezni Stein Miklós főmérnökről, e vasut tulajdonképpen megalkotójáról is, aki rokonszenves jóindulattal és dicséretes buzgalommal segített ezen ügynek kedvező megoldását. Hiszen éppen ő volt az, aki kezdettől fogva a helyes és minden érdeket kielégítő megoldást csakis egy negyedik vonat beállításával gondolta lehetőnek. Ez érdekményben Sopronban holnap hétfőn érkezik a vonat, melyet a soproni főispán hív egybe. Ezen részt vesznek Vasvármegye alispánja, a MAV üzletvezetője, a köszeg-szombathelyi és soproni vasut igazgatósága és városunk polgármestere. Reméljük, hogy sikerülni fog végre a köszeg-soproni vasut menetrendjét úgy megállapítani, hogy ez a mi városunk és közeli vidékének is megfeleljen. Hiszen azért is épült e vasut.

**Az aszfaltburkolatok munkáit** folyton zavarja az esős időjárás. Nem csoda, ha a megtörtént előkészületek dacára, csak lassan halad előre. A Szt. János hídnál már megkezdtek a szegélykövek lerakását és amint jóra fordul az idő, egy-két nap alatt a hid és sorház közötti betonlapot akarják elkészíteni, nehogy a kocsiforgalmat sokáig akadályozzák. E rövid időre a felső vámtól való közlekedés csakis a Széchenyi tér előtti patakon át lesz lehetséges. Az aszfaltbizottság üléséről lapunk más helyen adunk hírt. Legközelebb újra lesz kénytelen ülésezni, mert a járdák építése körül is néhány igen lényeges közlekedési kérdést kell gondosan megoldani, nevezetesen a Pallás-utcai mikénti kialakítását.

**A postakezbesítes tárgyában** közzétett közleményünk eljutott az igazgatóság elé is. Sajnos, egy teljesen félreértett részlettel megtoldva. Mi nem azt állítottuk, hogy a 4 órakor érkező postát nem kézbesítik aznap, hanem, hogy az nem is érkezik ide és azért marad másnapra, dacára annak, hogy délután 3-13-kor Szombathelyről induló vonatunk meghozhatná a budapest-szombathelyi személyvonat postáját. Az eddigi tapasztalat még azt is mutatja, hogy dacára a most sürűbb vonatközlekedésnek a Szombathelyen déli 12 és 1 óra között feladott levél is csak másnap érkezik ide. Arról az anomáliáról meg ne is beszéljünk, hogy a déli 1-40-kor érkező budapesti gyorsvonati-postát ott hagyják feküdni a postán a d. u. 4 órakor érkező soproni postáig, mely valóban nem hozhat oly nagyfontosságú postát, hogy emiatt amaz 3 órával később kézbesítessék. Örömmel jegezzük fel, hogy Járóss István főnökhelyettes ez érdekményben előterjesztést szándékozik tenni az igazgatósághoz. Jó lenne azonban a másik ügyben is ugyanezt tenni.

**A rádiumot megismerni volt alkalmunk** az e héten itt tartott érdekes előadásokon. Szombathely után Kőszegre érkezett Scheffler Hermann drezdai fizikus és acélba és tömörített gummiba foglalt 15 milligramm rádium bemutatása mellett különböző kísérleteket végzett, a rádium mikénti termelésének és különböző felhasználásának, valamint csodás kisugárzó hatásait értelmes előadásban való megmagyarázásával. Kedden a főgimnáziumban, szerdán a katonai alreáliskolában és esütörtökön este az ev. felső leányiskolában tartotta meg előadásait. Utóbbi helyen az igazgató szíveségéből nagy számú meghívott közönség is megjelent és nagy érdeklődéssel hallgatta meg az előadást a bámulatos elemről. A rádiumot szurokából termelik, mely különösen Csehországban található. Sok százezer méterezéséből csak néhány milligramm termelhető. Egy gramm ára 300.000 korona. Egészben eddig az egész világon csak 12 grammot sikerült termelni. 160.000 kilométer másodpernyi gyorsasággal vöti ki sugarait és ezer év után is alig észlelhető a kopása. Egy gramm még egy

vastag falon vagy acélpáncélon is át világít. Néhány perc alatt még az elesomagolt fénylemezen is fotografál. Ezt be is mutatta. Az orvosi tudomány is nagy hasznát veszi rák- és bőrbetegségeknek, de igen óvatosan kell vele bánni, mert hosszabb időn át tartó sugárzása még haláltokozó is lehet. Érdekes volt a kezeken át való világítás és a behunyt szemmel is látható rádiószugárzás.

**Tűzoltó-majalist** rendez a helybeli önkéntes tűzoltó-egyesület a Klauzen erdőben június 5-én, pünkösdhétfőn, 30 fillér beléptidij mellett. Kedvezőtlen idő esetén rákövetkező vasárnap akarják megtartani.

**Keresztény munkásegylet** alakult meg múlt vasárnap. Elnökül megválasztották Laas József építőmestert, alelnökül Tompeck Jánost, jegyzőnek Hettlinger Jenőt és pénztárnak Brundl Gyulát. Ellenőrök Balikó József és Metzner János.

**Szocialis előadás**, Dr. Fényes Samu fővárosi ügyvéd, a hírneves színműri és az „Uttörő” című társadalomtudományi lap szerkesztője, ki arról is ismeretes, hogy az általános választójog egyik legteljesebb harcosa és nemrégiben Szombathelyen a kulturházban tartott előadást a társadalom szocializációjáról, legközelebb folytatja körutját és 28-án Sopronban, június 1-én pedig Kőszegen szándékozik előadását megtartani.

**Kerekparlopás**. Az elmúlt héten a kapuszín alól ellopták Koch Béla állatorvos kerékpárját, — e héten pedig a takarékpénztár kapuszínéből Freyler Lajos főkönyvelő kerékpárját. Mindkettő kézrekerítésért a rendőrség megterette az intézkedéseket. Koch Béla kerékpárja már meg is került. A soproni zálogházban van. Az elzalogosító személyét még nem sikerült megtalálni.

**Elkobzott löhermag**. Egyik heti vásáron a rendőrszolgálat néhány zsák gyanús löhermagot foglalt le és mintákat küldött be a m. kir. magvizsgáló állomáshoz. A vizsgálat a löhermagot aranásnak találta és ennek folytán az illető eladók ellen az eljárás folyamatba tetetett.

**A bérkocsitulajdonosokat** értekezletre hívta össze a rendőrszolgálat. Megismertette velük azon szándékát, mely szerint az aszfaltburkolatra való tekintettel egylovas bérkocsiknak az engedélyezését és tarifáját óhajtja a szabályrendeletbe felvéteni és egyben a kétlovas bérkocsik tarifaszabályozását is, figyelemmel a drágább lótarifai viszonyokra. Ez utóbbit igen helyeselték, de az egylovas kocsik behozatalát nem és nem is akarnak erre vállalkozni. Azt mondják, az csak helyi közlekedésre való és nekik a vidékre is kell figyelemmel lenni, kikérelve helyi közlekedés pedig nem jövedelmező. Egylovas 6 üléses társaskocsira pedig egyáltalában nem szándékoznak vállalkozni, de még arra sem, hogy a vonatknál megjelenő kötelező két bérkocsi közül az egyik társaskocsit engedélyvel felruháztassék, tekintettel a fokozódó személyforgalomra. A rendőrszolgálat mindennek dacára a változott követelményeknek megfelelően fogja átdolgozni és a városi közgyűlés elé terjeszteni és ő reméli, hogy ha ők nem is, más vállalkozók majd felismerik azokat az előnyöket, melyektől ők most annyira idegenkednek.

**A járdák aszfaltozása** is rákerül a sor, amint a szt. János hid előtti résznek kocsitulburkolata meglesz. Figyelmeztetjük azokat a háztuladonosokat, akiknek a háza előtt a rendes járdaszélességénél nagyobb területet kell burkolni, ami csak saját költségükön történhetik, ne sajnálják azt is aszfalttal burkoltatni. Ez lehet valamivel költségesebb, mégis olcsóbb, mert évtizedeken át tart. Nézzék csak meg a belvárosban a városház melletti területnek cementburkolatát. Milyen állapotban van az egy évi használat után és milyen csunya egyébként is. Ne feledjék el, hogy olcsó husnak hig a leve. Figyelmeztetünk pedig azért, mert mi e részben is — és sok ilyen hely van Kőszegen — szépnek és tetszetősnek óhajtánánk látni a várost, no meg azért is, mert tapasztaltuk, hogy a mi háztuladonosaink így jobban járnak.

**Virágos város**. A városháza ablakai alatt egy sürű sor árvaszék hirdeti, hogy a múlt évben kezdeményezett virágdísz alkalmazása a házakon még nagyon árván áll a mi városunkban. Pedig milyen gyönyörű látvány az, ha a lakosság e virágdíszet kellő izléssel helyezi el és a virágok megválasztásánál is megfontolja azt, amely e célnak legzebb és legjobban megfelelő. Diszitsük házaikat a magunk öröme és a város szépítésére. Ott a városházán és a villamos oszlopokon láthatjuk, hogy miképpen kell megcsinálni. Most auzután már könnyű a jobbat is eltalálni.

**Újtás a postan nyaralók részére**. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter postai címbejelentő lapokat rendszeresített. A címbejelentő lapok a fürdő, nyaraló, üdülő, és turiszták által sürűn látogatott helyek belforgalmára vannak szánva és arra szolgálnak, hogy a huzamosabb tartózkodásra érkező közönség megérkezése után, illetve elutazása előtt vagy szállásváltoztatásakor is, ily lapot megfelelően kitöltve, az illető helyen levő postahivatallal lakcímét (utca, házszám, szálló, vendéglő, villa, szobaszám stb.) közölje s ilyképp a címre érkező postai küldemények és táviratok akadálytalan kézbesítése, illetve azok után vagy visszaküldése iránt intézkedhessék. A címbejelentő lapok a fürdő, nyaraló és induló helyeken levő postahivataloknál valamint a szálló, vendéglő és villatulajdonosoknál ingyen kaphatók, kitöltésük és felhasználásuk módja iránt maga az illető nyomtatvány elég tájékozást nyújt. A kellően kitöltött címbejelentő lap az illető fürdő (nyaraló, üdülő) helyen bármelyik levélgyűjtő szekrénybe dobató, vagy közvetlenül a postahivatalba küldhető. A

címbejelentő lapot bérmentesíteni nem kell, a távolsági forgalomban azonban nem használható.

**A fafuvarozók** a városi erdő- és fákézelés legnagyobb ellenségei. Ugy tesznek-vesznek, ahogyan akarnak. Károsítják a várost és a vevőit és a tulajdon dolgában se nagyon kényesek. A héten meglátta a polgármester, hogy egy fuvaros olyan rönköket szállít, melyekben felismerte, hogy nem kerültek eladásra, mert városi célra lettek kiszemelve. Feljelentésére a rendőrség azonnal nyomozott ez ügyben és csakhamar kiderült a turpiság. Egyik fuvaros, mert nem találta az utalványon jelzett tüzfát, úgy akarta magát kártalanítani, hogy felrakta az erdőben talált 7 darab rönköt és eladta a városban, de azért még ő járt panaszra a polgármesternél, hogy a meg nem talált fa el nem fuvarozhatásáért kárpótoltassék. Ezt meg is teszi a polgármester, de a jogtalanul elvitt rönkökért is felelősségre vonja, úgy amint azt a törvény előírja. Akik így járnak el a városi erdőben, azokat onnét egyszerűen kitiltani kell. Majd másképp lesz, ha egyik-másik fuvaros nem vállalhat felelősséget. A tüzifa-szállítás körüli visszaélések meg úgy véljük teljesen megszüntethetnek, ha minden ől fa hasábmennyisége is rájegyeztetik az utalványra, hogy a vevő azt ellenőrizhesse. A város legnagyobb vagyonának a kezelésében könyörtelen szigorú rendet kell teremteni.

**Panasz a miniszterhez**. A belügyminiszterhez áprilisban egy panaszos német levél érkezett egy helybeli iparossegédétől, melyben azt kérdezi, melyik szabályzat alapján kapott ő negyszem között az uteán egy tucat pofont és néhány rugást egy esendőrtől, akit ő a kávéházban nem bántott, csak annyit morfondált egymagában: nem félek egy esendőrtől, mert én keresztény vagyok és nem szocialista. A esendőrt nevében azonban nem tudja. E levél azóta fokról-fokra lefelé megtette az utat a rendőrségig, hol a esendőrszakaszparancsnokság közbenjöttével kihallgatták a levélíró, ki most is fenntartja vádját, de beismeri, hogy részeg volt és most, hogy józan, az eljárás beszüntetését kéri. Csakhogy a esendőrt nem hagyhatja ennyibe s alighanem a blaumontagos levélíró fogja meginni a levélírásnak.

**A Vármegyei Központi Takarékpénztár r. t.** Szombathelyen 1911. évi június 1-én kezd meg működését.

**Cirkusz Kőszegen**. Picard Sándor elsőrendű társulata kedden reggel érkezik Kőszegre és aznap meg is kezd néhány napra terjedő előadásait. A cirkusz, mint hírlík, mindenütt a legnagyobb meglepedésre működik.

**Az ingyen-tej gyermek-ünnepet**, mely május 25-én lesz, megünnepli Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás is: Lampérth Géza verset, Sebők Zsigmond hangulatos cikket írt. Bér Dezső pedig szép képet rajzolt ez alkalomra legújabb május 21-iki számába. Ugyanezen számban regényét folytatja Rákosi Viktor, továbbá trefás kérdések, a Kis Krónika rovat, rejtvények stb. A Jó Pajtás ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

**Pályázat internátusra való felvételre**. A Dmke makói diákotthonába az 1911-12. iskolai évre 160 gimnaziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folnamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulónál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1911. év július 10. napjáig adandók be a Dmke makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

## Vidéki hírek.

**Kitüntetés a gyermekvédelemért**. Gerlits Sándor a vármegyei árvaház igazgatója és a Gyermekvédelem és számos jótékony egyesületnek igen agilis és eredményes mozgóatója, 30 éves munkásságának és e körüli érdemeinek elismerésül ő felségétől a koronás arany érdemkeresztet kapta.

**Az új szombathelyi püspök** gróf Mikes János székelyudvarhelyi plébános lesz. A lapok h iradása szerint szerdán a képviselőházban járt és elfogadta a gratulációkat. Máraésztől azt írják, hogy a kinevezés körül végleges döntés még nincsen és azért nem lehetetlen, hogy mégis Horváth István püspöki helynök lesz az új püspök.

**Förster Ottó**, hosszú időn át a sárvári kerület igen népszerű országgyűlési képviselője, ki a megyei közéletben is tevékenyen részt vett, hosszú szenvedés után e héten halt meg Budapesten 66 éves korában. A vasmegeyi balozsai családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

**Az új főrabbit Szombathelyen** e hó 28-án fogják nagy ünnepséggel beiktatni.

**A bándolyi körjegyző**, Pleszkács József, súlyos izületi eszúban megbetegedett. Hosszabb szabadságra kénytelen menni, mely időre a köszegi főszojgabíró Gullner László rohonci segédjegyzőt küldte ki helyettesül.

**A rohonci postamester**, Geszner Bertalan, az ismert kedélyes és agilis rohonci polgár, a budapesti Rókus kórházban meghalt 66 éves korában. Ukorbeteg volt, legutóbb ez okból két lábát amputálni kellett, de ez operációval sem sikerült megmenteni. Rohoncon helyezték örök nyugalomra.

**Polgári iskolát** kíván létesíteni Cellódomok nagyközség és eziránt e héten nagyobb értekezletet tartott, melyen a tanfelügyelő is részt vett. Megállá-



pitották, hogy Sárvarra 40. más iskolába 28 fiut küldenek el s ha közeli vidék is csatlakozik, elegendő tanítványa lenne, mert leányoknak is alkalmas iskola. Elhatározták az állami polgári iskola felállítását és a segélyezés iránt a miniszteriumhoz kérvényt adnak be.

**A Szombathely és Tarcsa közötti automobil próbajarat teljes sikerrel járt.** Egy és fél óra alatt tette meg az utat az előírt menetsebességgel. Egy ülőhely ára egy utazásra személyenként 2 korona. Naponként 2 szer, ünnepnapon 3 szor fog közlekedni.

**Labdarugó-verseny** volt múlt vasárnap Szombathelyen a sporttelepen, a magyar atletikai klub egy csapata és a szombathelyi csapat között. Utóbbi győzött egy és fél órai küzdelmes játék után.

**A varmegye címerét változatlanul meghagyni** határozták, a heraldikai tudósok ellenkező véleménye dacára, akik struc helyett őrdarumadarat állapítottak meg.

**A varmegye gyűlésen a zala-sárvar községi vasúthoz való megyei segélyt megszavazták** a már megszavazott volt loesmánd-községi vasúti segélyezés helyett, kilométerenként 4000 koronával.

**Téglagyár részvénytársaságot** alakítanak Vasvárott.

**Gyermeknap-ünnepély** lesz ma vasárnap Szombathelyen, melynek védnökségét Lajos bajor herceg vállalta el. Az ünnepség színhelye a szt István park lesz, hol több zenekar és sok látványosság fogja a közönséget szórakoztatni.

**Huszonöt éves találkozója** volt e héten Szombathelyen az akkor érettségét tett ifjaknak. 28-an jelentek meg, köztük Kőszegről Dr. Szerdahelyi Károly járásbíró.

**A munkásházak építése.** Az alispán értekezletre hívta egybe a járások főszolgabíráit, hogy velük a varmegye által tervezett egyelőre 300 munkásház elosztására nézve megállapodjék. Az értekezleten akként állapították meg a munkásházak elosztását, hogy a celledomolki járásban Alsóság 28, Kemeneszentmárton 14, Dnka 18, a sárvári járásban Győrvar 20, Rábalhidvég 15, Déneslak, Egervár, Gósa és Boldogasszonyfa összesen 25, a kormendi járásban Egyházasrádóc 10, Hidashollós 12, a szombathelyi járásban Ják 24, a muraszombati járásban Muraszombat 30 munkásházat kap. (Es Kőszeg? Az várható.)

**A kath. népszövetség** Szombathelyen nagy választójogi népgyűlést szándékozik rendezni, melyen, a budapesti lapok közlése szerint, Polonyi Géza országgyűlési képviselő fogja a nagy beszédet tartani.

**Merész vállalkozás.** Bogdányi Rezső rohonei konzervgyáros már legközelebbi napokban elindul családjaival Délamerika felé. A gyáros nagy telepet vásárolt Uruguayban, ahol modern alapon fog gazdálkodni. A napokban megjelent a bécsi uruguayi konzulátuson, ahol igazolta, hogy telepet vásárolt és szabadjegyet kapott a maga és családja részére. A konzulátuson felvilágosították, hogy másfél napi járóföldre vannak egymástól a farmok Uruguayban és lovon hat nap alatt jut el egy kisebb városba. Ez azonban nem vette el Bogdányi kedvét a merész vállalkozástól és már legközelebb elindul családjával Délamerika felé. A rohonei konzervgyárat fivére és sógora, akik eddig társai voltak, tovább vezetik.

**Korházépítés Vasvárott.** Vasvárott Markovics Sándor dr. kezdeményezésére mozgalom indult meg egy új járási kórház létesítése érdekében. Ez a mozgalom már közeledik is a megvalósulás felé. A vasvári járási községek közül néhányan már egyenként 600 koronát szavaztak meg a kórház céljaira és e községek példáját a többi község is követi és így több mint 30.000 korona gyűl egybe. Alapító tagok Simon Miklós ny. törvényszéki bíró és báró Seebach Károly földbirtokos. Vasvár 10.000, Rábalhidvég 3000 koronát szavazott meg a kórház céljaira.

**Megölt cigány.** Ezelőtt három héttel a borostyánkői csendőrrjárat négy cigányt üldözött az erdőben. A cigányok árkon-bokron keresztül menekültek. A csendőrök a cigányokra löttek, akik közül Horváth Ferenc összeesett. A lábát érték a sörétek. 24 sörét furdott a lábába. Beszállították a szombathelyi kórházba, ahol sikerült lábából eltávolítani 18 sörétet. A cigányt felgyógyultan e héten kibocsátották a kórházból. Nem mehetett azonban szabadon, mert a csendőrök újból pártfogás alá vették. A nyomozást folytatják Vélem, Borostyánkő és Léka vidékén, mert több olyan tárgyat találtak birtokában, melyekhez nem igaz uton juthatott.

**Lóter községben** Kemenesi Sándor, Peppert N. utóda, kitűnő orgonát állított fel, mely mű annyira kiérdemelte a szakértők tetszését, hogy elismerésüket fejezték ki az olcsó és mégis kitűnő hangszer építéséért.

## Heti krónika.

**Achlím András** országgyűlési képviselőt, a csabai parasztpárt vezérét, ki a munkás nép és kisgazdák vezetésében jelentős politikai szerepet vitt, agyonlőtte Zsilinszky Endre dr., egy nagy tiszteletben álló csabai uri család fia, mert krajcáros lapjában apját becsmérlésben megtagadta s mikor Gábor bátyjával a képviselőtől elégtételt kért, ez torkon ragadta s fojtogatta. A két fiatal ember előzetes letartóztatásba helyeztetett. A megölt vezért a nép ezrei siratták temetésekor.

**Vészei Sándor**, a dunántúli ág. hitv. egyházkerület felügyelőjét hívták be főrendiházi tagnak. E körül nagy vita volt, mert csak két éve lett megválasztva és Wolf Károly meghívását követelték, az erdélyi szász egyháznak már 1901 óta főkurátora, azonban kimutatták, hogy ehhez törvényes joga nincsen.

**A képviselőházban** befejezték a honvédelmi tár-

cát. A honvéd-miniszter beszédében ismertette az új védtörvényt, mely szerint két éves lesz a szolgálat és már a 6-ik osztályból megszerezhetik az önkéntesi jogot, ha megfelelő felvételi vizsgát tesznek, ellenben teljesen besoroztatják az önkéntesi magániskolákat. A fegyvergyakorlatokra a hadkötelesek maguk választják jövőben a szolgálati időt. — E héten befejezték a kereskedelmi tarcaát is s most a közoktatás-ügyit tárgyalják.

**Az angol király koronázási ünnepélye** július hó 22 és 28-án lesz. Óriási előkészületeket tesznek a nagyfényességű ünnepre. Több száz amerikai millió-mos nagy fényűzéssel vesz részt.

**Az új vedortörvény-javaslatot** holnap fogják a képviselőház elé terjeszteni és ugyanakkor közzéteszik a hivatalos lapban Ausztriába is, tekintve, hogy ott a parlament szünetel.

**A kereskedelmi miniszteri tarca** átvételére gróf Wickenburg Mark államtitkárt és Popovics Sándor az osztrák-magyar bank igazgatóját emlegetik.

**Az orosz-kínai háború** kitörését elkerülhetetlennek jelzik a külföldi lapok.

**Viktória angol királyné** szobrát fogják e héten Londonban nagy ünnep keretében leleplezni, melyen a német császár és a császárné is jelen lesznek. Tiszta karrai marványból készült, óriási méretekben és 8 millió koronába került.

**A szerb trónörökös** azt híresztelik, hogy a londoni koronázási ünnepélyek után Pétervárra utazik és eljegvzi a cár egyik nagybátyjának leányát.

**A halotthamvasztásról** törvényt fogadott el a porosz képviselőház, mely ezek után Poroszországban sokkal elterjedtebb lesz mint eddig.

**A magyar vasutak** összes befektetési tőkéje meghaladja a 4 milliárd koronát, melyből kb 70% a magyar államvassutakra esik.

**Pozsonyi képviselő** az elhunyt Hieronymi helyett Tauscher Béla udvari tanácsos, nyug főorvos lesz, akit az ottani munkapart egyhangulag jelölt.

**A cukorbetegségnek** egy új gyógyítási módját találta fel dr. Menyhért Vilmos kórházi orvos, aki fővárosi neves orvosok felügyelete alatt már régen kísérletezik és bamaratos eredményeket ért el. Egyik megúrtott nyilvános előadásán Korányi és más hírneves orvosok feltűnően bizalommal nyilatkoznak az új szeréről.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomrával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi **Ferencz József**-késeregvi z et mindig a háznál kell tartani s ha bármily csekély indispozíciót éreznek a gyomorban vagy a belekben, azonnal előveszik ezt a megbecsülhetetlen, szuverén gyógy-szert és reggelenként 1/2 borospohárral megisznak. A „Ferencz József”-viz gyomor és a belek működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorbajos ember volna és a nagy fürdők is kevesebbé hangzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a művelt nyugat példáját.

**Dr. Kárpát nótás könyve** most jelent meg — Vagy zsebre — alakú zsebkönyvben tartalmazza a jelenben a legerősebb nóták közt dr. Kárpátot 20 legszebb, közméretű nótát. 1. Te adtad nekem az első almátlan szomorú éjet — 2. Legény búcsú — 3. Volt egy kis lány — 4. Szomorú az erdő — 5. Nem hiszed el, hogy szeretlek — 6. A kikelet csalt ki — 7. El vagyok én tiltva tőled — 8. Azt akarják ne azeressem — 9. Vigyetek el innen messze — 10. Éjszakánként almámban — 11. Esti ima — 12. Amióta banatommal idegenbe járok — 13. Ézer csillag tükrözik a Dunában — 14. Lakodalom a falunkban — 15. Madárdalok rőnsakerted — 16. Szeretlek már évek óta — 17. Emléssel e mit fogadtál — 18. A faluba hogy ha járok — 19. Valamikor regen — 20. Ne tudja meg sok a senki — Dr. Kárpát nótás könyve csak a most kiadott képlet fogytáig lesz forgalomban tartva, azután csak egyes fuetelekben 3 dal 2 koronajával lesznek kaphatók. Megrendelések a kiadó Kleinert Félé zinemukiadóhivatalához Budapest, VIII., József-körút 11. Telefon 81—32. Intezendők.

244. 1911. sz.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a községi kir. járásbírósnak 1910. évi V. 81 és 86 végzése következtében dr. Deutch Lajos dr. és Körösi Aladar ügyvéd által képviselt Szollás és Molnár cég és Hoffman Ernő javára 203 K 82 fill., 68 K 32 fill. s jár. erejéig 1911. évi április hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felúlfoglalt és 750 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: asbest nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a községi kir. járásbírósig 1911. évi V. 81/2 számú végzése folytán a fenti tőke-követelések, ennek 1910 évi november hó 30 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 74 kor. 40 fillérben bírósálg már megállapított költségek erejéig. Rohonecon leendő megtartására

**1911. évi május hó 27-ik (huszonhetedik) napjának délutáni 3 órája**

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozáék ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XI. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kőszeg 1911. évi május hó 7-én.

**Kiss Kálmán,**  
kir. bir. végrehajtó.

## Pártoljuk a helyi ipart!

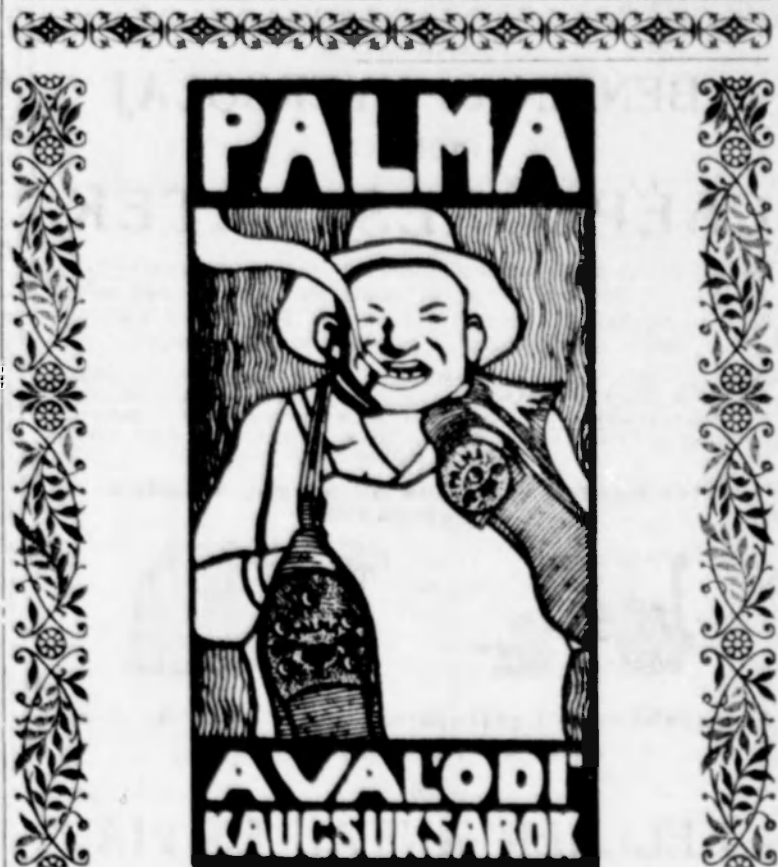
Elegánsan kidolgozott **urt öltönyök** készülnek jól berendezett szabó üzletemben, azért is felesleges, hogy bárki ruházatát más városban készítesse, mert ezáltal 15—20 koronát tisztán megtakaríthat egy öltöny mellett. Tartok raktáron bel- és külföldi szövötteket. Dus választék a legújabb angol mintákban jutányos árak mellett. Dívatos szabás, pontos kiszolgálás. — A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

**Takács Sándor**

uri szabó

Kőszeg, Király-ut 8. sz.

Altalános Takarékpénztári épületben.



Kaphato Róth Sándor bőrkereskedésében.

## ● A VASMEGYEI ● TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA SZOMBATHELY

Ajánl. Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, henzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép garnitúrákat, gép- és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél-árakat, mindennemű

**műtrágyát kartelen kívül,**  
vetőmagvakat, erőtakarmányféléket,  
**belföldi és porosz kőszentet,**  
**kovácseset,** meszet és cementet,  
tűzoltó-felszereléseket stb.

**Mérsékelt árak!**

**Meltányos fizetési feltételek!**

**Központi iroda: Kőszegi-utca 2.**

**Raktár: Széll Kálmán-utca 25.**

**Arajánlattal és költségvetéssel dij-mentesen szolgálunk.**

**Képviselek minden községben keresztetnek**

Védjegy: „Horgony”

### A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyított hatásait, mely már sok év óta legjobb bedorzaló-ának bizonyított kozmóvnyel, oszonal és meghűlésekkel.

Figyelmestetés. Silány hamiltványok miatt bevásárlóknak óvatnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K 1.80, K 1.40 és K 2. — az ugyanolyán minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest  
**R. Richter gyógyszerár az „Árany országház”,**  
Présében, Elnémetváros 5. sz.



### Uj rendszeru butorhitel.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyithatjuk. Hitel esetén is készpénzárakat számítunk, csupán a tartozás után 6% kamat fizetendő. A kamat 1/2, évenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos tartozás után. Törlesztés minden 100 korona után havi 3 korona vagy minden 100 korona után 1/2, évi 9 korona. Nagy butoralbum 1 korona.

**Modern lakberendezési vállalat**  
Budapest, Szerecsen-utca 10.

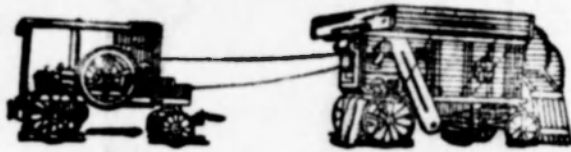
Az egész országban minden gazdánál dicsőretet és nagy megelégedést aratnak

### BENZIN és NYERSOLAJ motoros CSÉPLŐKÉSZLETEK,

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész sem hatósági engedély. — Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is egész 20 lóerőig. — Motorainkkal a községben a hazák között az udvarban szabad csépleni.

**Szives figyelmébe!** Minden gazda, ki egy motoros cséplőkészlet berendezésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelező-lapon képes árjegyzékünket — ingyen és bérmentesen küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben fájkozza lesz.

**Bérmentes szállítás az ország minden állomására**



Legújabb megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

Levelem:

**KELLNER ANTAL ÉS FIA**  
BUDAPEST, VÁCI-UT 4 SZ.

### Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

### kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.  
Struoz szálloda mellett.

**Elfogad:** betéteket jelenleg nettó 4%-os kamatozással betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betéteket követő napon kezdődik, betét kiutalásokat felmondás nélkül eszközöl.

**Leszámitol:** 2-3 alirasos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

**Folyósít:** rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

**Értékpapirokat:** napi arfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbízásokat elfogad.

**Szelvényeket:** költségmentesen bevált; szelvényeket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

**Átutalásokat,** ionizációs eszköz a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

**Értékpapirokra:** állami- és magán papirokra előleget ad.

**Sorsolás alá eső** értékpapirokat arfolyamvesztesség ellen biztosít.

**Értékpapirokat** és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb penzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ugyancsak mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

**Központ: Szombathelyi (rég) Takarékpénztár Szombathely. Alakult: 1867-ben.**

Alaptőke 1.200.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül.

**4%-os magyar koronajáradék szelvények beváltása:** Jövő hó 1-én esedékes koronajáradék szelvények költségmentesen minden levonás nélkül már e hó 20-ától pénztárunknál beváltatnak.

### Feldman Nándor é

bank-üzlete

Budapest, VI., András

Első Magy. Ált. Biztosító Társ. keről

### Kincset ér

### a Tordy-féle Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, belmüködést szabályozó nemkülönben a legmunkasabb gyomorbajon is segít. Csomagja (kbl. 10 12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Készítő:

**Tordy Gy.**

okl. gyógyszerész.

Budapest, Üllői-ut 89.

### Házeladás.

Egy földszintes ház a Király-ut 31. sz. alatt, a Rezső sétátér mellett minden órában eladó. Bővebbet ugyanott.

### Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Valódi Stern-Maria védjegyű

**Thomasalak**  
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olomzár



valódi, ha zsákban eredeti van rajta.

Hamisításoktól szigoruan óvakodjunk.

Minden zsák tartalomjellezéssel van ellátva.

### Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője  
Budapest, VI., Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelemztetjük a bevasárlókat

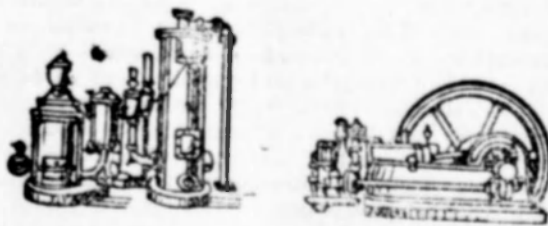
Képviselő és raktár

Melis és Pinter cégnél Szombathelyen.

### Kalmár és Engel

Mótor és Gépgyár

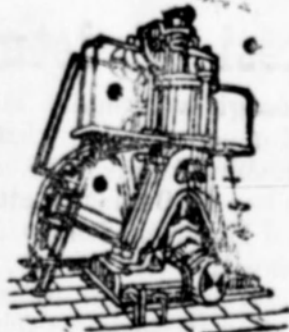
Városi raktár és iroda: V. Lipót-körut 22. Világhírű! BUDAPEST VI. Öteg-utca 16. Gyár: „Benz”  
Eredeti!



Szivógázmotortelep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme „Benzin” nyersolajmótor.

DIESEL

RENDSZER



Elismert legjobb gyártmány.

Ajálja benzin-lokoinobilis cséplőkészleteit, melyek bamulatos egyszerű szerkezetűek.



Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek — Külsővetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.